

Bruselj, 23.7.2019
COM(2019) 352 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Okrepitev ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov

{SWD(2019) 307 final}

I. Ozadje

Stanje svetovnih gozdov

Gozdovi so nujno potrebni, saj so naša pljuča in sistem, ki nam omogoča življenje. Pokrivajo 30 % kopenske površine Zemlje in v njih domuje 80 % njene biotske raznovrstnosti. Proizvajajo zrak, ki ga dihamo, in iz ozračja odvzemajo ogljikov dioksid. Gozdovi nudijo pomembno organsko infrastrukturo za nekatere od najbolj strnjenih in najbolj raznolikih življenjskih skupin na planetu. Zagotavljajo preživetje in dohodke približno 25 % svetovnega prebivalstva, imajo kulturne, družbene in duhovne vrednote ter pokrivajo velik del zemljišč, tradicionalno poseljenih z domorodnimi ljudstvi.

Svetovni gozdovi so danes zaradi njihovega krčenja¹ in degradacije² v resni nevarnosti, saj so se gozdna območja med letoma 1990 in 2016 zmanjšala za 1,3 milijona kvadratnih kilometrov; to je enako, kot če bi vsako uro izginilo za 800 nogometnih igrišč gozda³. Za zdravje in dobro počutje ljudi ter usmeritev naših družb na pot trajnostnega razvoja moramo sodelovati z drugimi, da obrnemo ta pojav. Varovati in obnoviti moramo svetovne gozdove.

Grožnje svetovnim gozdovom so eden največjih trajnostnih izzivov našega časa. Krčenje gozdov je glavni vzrok za upadanje biotske raznovrstnosti⁴. Emisije zaradi rabe zemljišč ali spremembe rabe zemljišč, ki so v glavnem posledica krčenja gozdov, so drugi najpomembnejši vzrok podnebnih sprememb za izgorevanjem fosilnih goriv. Pomenijo skoraj 12 % vseh emisij toplogrednih plinov, zato je ukrepanje na tem področju pomembno zaradi boja proti podnebnim spremembam⁵. Krčenje gozdov lahko tudi močno vpliva na preživetje najranljivejših ljudi, vključno z domorodnimi ljudstvi, ki so zelo odvisni od gozdnih ekosistemov⁶.

EU je vzpostavila različne regulativne in neregulativne ukrepe za spoprijemanje z izzivoma krčenja in degradacije gozdov. Medtem ko se je gozdna površina EU v zadnjih desetletjih povečala (glej okvir 1), se stopnja krčenja gozdov v drugih regijah, zlasti na tropskih območjih, nadaljuje na zaskrbljujoče visoki ravni⁷.

Okvir 1 – Gozdovi v EU

Gozdovi ali druge gozdne površine pokrivajo 43 % površine EU, tj. 182 milijonov hektarjev⁸, od katerih je 134 milijonov hektarjev na voljo za dobavo lesa. V EU je vse več gozdov – od leta 1990 do leta 2015 se je gozdna površina zaradi programov pogozdovanja in ponovnega pogozdovanja ter naravnega prirasta povečala za površino velikosti Grčije⁹. Strategija EU za gozdove¹⁰ je okvir za usklajevanje politik, povezanih z gozdovi. Gozdovi se razprostirajo po polovici naravovarstvenih območij omrežja Natura 2000 in pokrivajo 38 milijonov hektarjev, tj. več kot 20 % gozdnih virov EU. V EU je treba storiti več tudi za varstvo in obnovo gozdne površine, tudi zaradi počasnejšega širjenja gozdov, ki se je začelo pred kratkim.

S trenutnimi politikami kljub vsem dosedanjim prizadevanjem ne moremo zagotoviti ohranjanja in trajnostne rabe gozdov. Zato morajo imeti ključno vlogo v naših politikah za trajnostni razvoj okrepitev ukrepov za varstvo obstoječih gozdov, trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter dejavno in trajnostno ustvarjanje nove stopnje gozdnosti. Posebno pozornost je treba nameniti pragozdom¹¹, saj so edinstveni in nenadomestljivi ter jih je krčenje gozdov zelo prizadelo. S pogozdovanjem in obnovo¹² degradiranih gozdnih zemljišč se lahko zmanjša pritisk na naravne gozdove ter ustvari učinkovita dodatna obramba v našem boju

proti podnebnim spremembam. Vendar na novo zasajeni gozdovi ne morejo nadomestiti pragozdov, ki imajo visoke zaloge ogljika ter jih zaznamujejo častitljiva starost, edinstvene ekološke značilnosti in dokazana zaščita, ki jo zagotavljajo za biotsko raznovrstnost¹³.

Nadaljnji ukrepi EU za varstvo gozdov bi morali biti skladni z mednarodnimi sporazumi in zavezami, ki v celoti priznavajo potrebo po obsežnih ukrepih za obrnitev pojava krčenja gozdov. Pariški sporazum o podnebnih spremembah in svetovni strateški načrt za biotsko raznovrstnost za obdobje 2011–2020, sprejet v okviru Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti in ciljev glede biotske raznovrstnosti iz Aičija, spodbujata trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter prizadevanja za njihovo varstvo in obnovo¹⁴. V skladu s strateškim načrtom Združenih narodov za gozdove¹⁵ je prednostna naloga zmanjšati izgube in propadanje gozdov. Okrepitev prizadevanj za trajnostno gospodarjenje z gozdovi je tudi osrednji element agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, saj imajo gozdovi večnamensko vlogo, ki podpira doseganje večine ciljev trajnostnega razvoja.

Slika 1 – Gozdne dobrine in storitve, ki podpirajo cilje trajnostnega razvoja OZN

- 1 Dohodek od gozdnih proizvodov
- 2 Prehrana z gozdnimi sadeži in divjadjo
- 3 Zdravilne rastline
- 6 Čista voda in sanitarna izvedba
- 6 Sladka voda za pitje in namakanje
- 8 Trajnostna in vključujoča gospodarska rast ter dostojno delo za vse
- 10 Zmanjšanje dohodkovne neenakosti
- 12 Trajnostni vzorci proizvodnje in porabe
- 13 Zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida
- 15 Biotska raznovrstnost

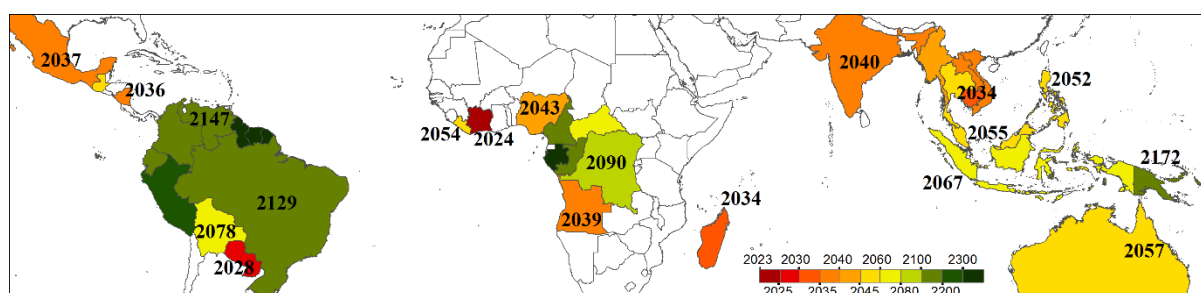
Slika 2 – Vplivi krčenja gozdov na cilje trajnostnega razvoja

Vzroki za krčenje in degradacijo gozdov

Krčenje in degradacijo gozdov povzročajo številni različni dejavniki. Vse večje zahteve naraščajočega svetovnega prebivalstva po hrani, krmi, bioenergiji, lesu in drugih primarnih proizvodih, skupaj z nizko produktivnostjo in premalo učinkovito rabo virov, ustvarjajo čedalje večji pritisk na rabo zemljišč in ogrožajo ohranjanje svetovnih gozdov. Širitev zemljišč, namenjenih kmetijstvu, je vzrok za približno 80 % krčenja gozdov po svetu¹⁶. Gozdovi se krčijo tudi zaradi širitve mest, razvoja infrastrukture in rudarstva.

Slika 3 – Domnevno leto izginotja deževnih pragozdov¹⁷

Drugi dejavniki krčenja gozdov so odsotnost trdnih politik (kot so celostno prostorsko načrtovanje ter jasno lastništvo zemljišč in pravica do posesti), slabo upravljanje in neizvajanje ukrepov, nezakonite dejavnosti¹⁸ ter pomanjkanje naložb v trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Negativni vplivi na gozdove se lahko pojavijo tudi, ko se pašnik ali kmetijsko zemljišče, prej namenjeno pridelavi hrane in krme, začne uporabljati za proizvodnjo goriv iz biomase (posredna sprememba rabe zemljišč – ILUC).

Degradacijo gozdov je težje količinsko opredeliti. Neposredni dejavniki zanjo so netrajnostno izkoriščanje gozdnih virov, npr. uporaba za domačo oskrbo z energijo, ter naravne nesreče, kot so požari in škodljivi organizmi. Potrebno je ukrepanje, saj se bo povpraševanje po lesu, ki se uporablja kot gorivo, še naprej povečevalo, tako da naj bi bilo po ocenah leta 2030 od tega vira goriva odvisnih 2,8 milijarde ljudi v primerjavi z 2 milijardama danes¹⁹.

Čeprav se večina primarnih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, porabi na lokalni ali regionalni ravni, EU uvaža²⁰ proizvode, kot so palmovo olje²¹, meso, soja, kakav, koruza, les, kavčuk²², tudi v obliki predelanih proizvodov in storitev. Kar zadeva celotno končno porabo, ki vključuje krčenje gozdov²³, obsega poraba EU približno 10 % svetovnega deleža²⁴.

Od izziva do priložnosti: EU kot pobudnica na svetovni ravni

Svetovna pozornost je bila namenjena izginjanju in degradaciji gozdov. Krčenje in degradacija gozdov dolgoročno ne ogrožata le gospodarstva, temveč človeštvo kot tako.

Univerzalne rešitve ni. **Boj proti krčenju gozdov in doseganje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi sta večplastna izziva. Rešitve je treba prilagoditi posamezni državi in regiji ter morajo imeti splošen dvojni cilj, ki je varstvo obstoječih gozdov, zlasti pragozdov, in precejšnje povečanje trajnostne, biotsko raznovrstne stopnje gozdnosti po vsem svetu.**

Jasno je, da EU sama ne more obrniti pojava krčenja gozdov. Biti mora del svetovnega zavezništva.

EU je z drugimi državami že oblikovala partnerstva za zmanjšanje pritiskov na gozdove in boj proti krčenju gozdov.

Okvir 2 – Akcijski načrt EU o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov²⁵

Od leta 2003 se v skladu z navedenim akcijskim načrtom uvajajo ukrepi za boj proti nezakoniti sečnji in s tem povezani trgovini. Bistvena elementa akcijskega načrta sta sodelovanje s partnerskimi državami za izboljšanje upravljanja gozdov in gradnja zmogljivosti. Z uredbo EU o lesu²⁶, ki je eden od osrednjih elementov tega načrta, se od gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg EU les in lesne proizvode, zahteva, naj si z vso potrebno skrbnostjo prizadevajo zmanjšati tveganje uvoza nezakonito pridobljenega lesa. Poleg tega akcijski načrt spodbuja dialog in sodelovanje z drugimi večjimi trgi.

V oceni akcijskega načrta EU o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov iz leta 2016 je bilo ugotovljeno, da ta načrt še vedno: (i) pomeni ustrezen odziv na izziv nezakonite sečnje, (ii) učinkovito ozavešča, (iii) prispeva k upravljanju gozdov po svetu ter (iv) pomaga pri zmanjševanju povpraševanja po nezakonito pridobljenem lesu v EU. Evropska komisija in države članice so se na podlagi ugotovitev ocene dogovorile za delovni načrt o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov za obdobje 2018–2022²⁷, ki bo usmerjal prizadevanja v prihodnjih letih.

Evropska komisija je leta 2008 objavila Sporočilo o krčenju gozdov²⁸, v katerem je za EU zastavila cilj, da se najpozneje do leta 2030 zaustavi izginjanje gozdne odeje po vsem svetu

in do leta 2020 zmanjša grobo krčenje tropskih gozdov za najmanj 50 %. Opredelila je načine za izboljšanje politik EU, da bi prispevale k ohranjanju svetovnih gozdov, pri čemer je uporabila nova znanstvena spoznanja in orodja.

V celovite sporazume EU o prosti trgovini so zajeta poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju z zavezujočimi določbami glede varstva okolja, podnebnih sprememb, biotske raznovrstnosti in gozdov, vključno z obveznostjo zagotovitve učinkovitega izvajanja večstranskih okoljskih sporazumov, kot sta Pariški sporazum in Konvencija o biološki raznovrstnosti.

V strateški dolgoročni viziji Evropske komisije za podnebno nevtralno gospodarstvo do leta 2050 z naslovom „Čist planet za vse“²⁹ se priznava, da je povečanje naravnega ponora gozdov, tal, kmetijskih zemljišč in obalnih mokrišč bistveno za uspešno spopadanje s podnebnimi spremembami. Direktiva EU o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov³⁰ zajema zavezujoče trajnostno merilo, da se preprečijo vplivi neposredne spremembe rabe zemljišč, povezane s pogonskimi biogorivi, porabljenimi v EU.

Namen Evropskega soglasja o razvoju³¹ je odpraviti revščino, zlasti z dobrim delovanjem ekosistemov, da se podpre prehod na zeleno gospodarstvo. Z njim se spodbujajo vrednostne verige v trajnostnem kmetijstvu za zaustavitev, preprečevanje in obrnitev pojava krčenja gozdov.

Poleg tega EU ozavešča potrošnike o potrebi po zmanjšanju odtisa porabe na zemljišča in spodbuja ljudi k porabi proizvodov iz dobavnih verig, ki ne povzročajo krčenja gozdov, tj. tistih, ki ne povzročajo krčenja gozdov niti neposredno niti posredno.

Cilj EU, ki je do leta 2020 zmanjšati bruto obseg krčenja tropskih gozdov za 50 %, kljub tem prizadevanjem verjetno ne bo izpolnjen³², zato moramo okrepiti ukrepe ter prevzeti še odločilnejšo vodilno vlogo pri varovanju in obnavljanju svetovnih gozdov.

EU kot pomembna trgovka in vlagateljica ter največja donatorica razvojne pomoči sodeluje s partnerji po vsem svetu. Obstajajo številne priložnosti za tesnejše sodelovanje na področju varstva in obnove gozdov.

Gozdovi so vir pomembnih ekosistemskih storitev za družbo, kot so čist zrak, reguliranje pretoka vode, sekvestracija ogljika, zaščita tal pred vodno in vetrno erozijo, zagotavljanje habitatov za živali in rastline, obnovitev degradiranih tal ter odpornost na nesreče in podnebne spremembe. S takim delovanjem lahko zmanjšajo tveganje regionalnih konfliktov in migracijske tokove ter povečajo proizvodnjo kmetijskih dejavnosti in blaginjo lokalnih skupnosti.

Obnova degradiranih gozdov in zasaditev novih sta bili opredeljeni kot učinkovita ukrepa, ki dopolnjujeta prizadevanja za zaustavitev krčenja gozdov. Taka pogozdovana območja lahko zagotovijo številne koristi, če sta njihovo načrtovanje in izvedba pravilna (npr. da ne nadomeščajo druge zakonite in trajnostne rabe zemljišč), tako da se v celoti spoštujejo ekološka načela, ki spodbujajo biotsko raznovrstnost. Lahko so tudi varovalni pasovi za pragozdove, zaščitijo tla, zbirajo čisto vodo in zagotovijo gensko raznovrstnost. Obsežno sajenje dreves bi tudi znatno prispevalo k blaženju podnebnih sprememb³³. Pri nekaterih poteh, ki jih je za omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C opredelil Medvladni panel za podnebne spremembe, bi bilo treba do leta 2050 dodatno zasaditi za približno 1 milijardo hektarjev gozdnih površin v primerjavi z letom 2010³⁴.

Poleg tega lahko varovanje obstoječih gozdov in trajnostno povečanje gozdnih površin zagotavljata vir preživetja za lokalne skupnosti in povečata njihov dohodek ter omogočita razvoj trajnostnih biogospodarstev. Gozdovi lahko kot obetaven zelen gospodarski sektor ustvarijo od 10 do 16 milijonov trajnostnih in dostojnih delovnih mest po vsem svetu³⁵.

EU bo še naprej razvijala in izmenjevala svoje znanje in izkušnje ter obenem zagotavljala, da se bodo pri projektih trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, pogozdovanja in ponovnega pogozdovanja upoštevali lokalno okolje ter družbene in gospodarske razmere. Še naprej bo tudi izmenjevala rešitve, kot so diverzifikacija čistih virov energije, ki zmanjšuje pritisk na gozdove, trajnostno pridobivanje lesa in projekti ekološkega turizma, ki temeljijo na bogatih biotsko raznovrstnih naravnih gozdovih.

II. Cilji in obseg

Cilj tega sporočila Komisije je predlagati načine za okrepitev ukrepov EU za varstvo svetovnih gozdov, zlasti pragozdov, ter trajnostno in odgovorno obnovo gozdov. Splošni cilj zajema varstvo in povečanje svetovne gozdne površine, da bi se izboljšala zdravje ljudi in njihov vir preživetja ter zagotovil zdrav planet za naše otroke in vnuke.

Okrepitev ukrepanja EU je skladna z njenim ciljem zaustavitve svetovne izgube gozdnih površin do leta 2030 in njenimi obstoječimi mednarodnimi zavezami. Odziva se na pozive Evropskega parlamenta³⁶, Sveta ter deležnikov iz zasebnega in javnega sektorja³⁷.

V tem sporočilu je predlagan sklop novih ukrepov in želja, temelji pa na strategiji EU za gozdove iz leta 2013, strategiji EU o biotski raznovrstnosti do leta 2020³⁸, sedmem okoljskem akcijskem programu³⁹ ter strateški dolgoročni viziji Evropske komisije za podnebno nevtravno gospodarstvo do leta 2050 z naslovom „Čist planet za vse“.

V dokumentu Komisije za razpravo z naslovom „Za trajnostno Evropo do leta 2030“⁴⁰ je poudarjeno, da pri krčenju gozdov ne gre za „težavo nekoga drugega“. Opozorjeno je na dejstvo, da je uživanje živilskih in krmnih proizvodov v EU eden od najpomembnejših vzrokov za vplive na okolje, saj močno obremenjuje gozdove v državah nečlanicah EU in pospešuje njihovo krčenje. Zato bi bilo treba z regulativnimi oziroma neregulativnimi ukrepi v EU spodbujati porabo proizvodov iz dobavnih verig, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Zaustavitev krčenja in degradacije gozdov skupaj z njihovo trajnostno obnovo, pogozdovanjem in ponovnim pogozdovanjem omogoča gospodarski razvoj. Zato je treba poseben poudarek nameniti trajnostni proizvodnji ter porabi kmetijskih in gozdarskih proizvodov. Potrebni bodo ukrepanje na mednarodni, nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter precejšnje naložbe.

Zato je v tem sporočilu predlagan **partnerski pristop, ki pomeni tesno sodelovanje z državami proizvajalkami in porabnicami ter podjetji in civilno družbo**. S takimi partnerstvi se lahko pospešujejo ukrepi za spodbujanje upravljanja zemljišč, trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in ponovnega pogozdovanja, pregledne dobavne verige, učinkovito spremljanje ter trajnostno financiranje in večstransko sodelovanje. Ukrepi iz tega sporočila lahko koristijo tudi nekaterim drugim naravnim ekosistemom, saj so vzroki za njihovo izgubo večinoma enaki kot tisti za izgubo gozdov⁴¹.

Komisija je pri pripravi tega sporočila opravila obsežna posvetovanja z deležniki⁴², vključno z dvema konferencama, organiziranimi leta 2014 in leta 2017, ter odprtim javnim posvetovanjem leta 2019. Dokazna podlaga za to sporočilo je bila dodatno okrepljena s tremi študijami, zlasti študijo z naslovom „Feasibility study on options to step up EU action against deforestation“ (Študija izvedljivosti o možnostih za okrepitev ukrepov EU proti krčenju gozdov), objavljeno februarja 2018, v kateri so bile opredeljene obstoječe vrzeli in obravnavane morebitne dodatne politike. Čeprav Akcijski načrt EU o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov obravnava na primer nezakonito sečnjo in prispeva k okrepitvi upravljanja gozdov, ne obravnava krčenja gozdov, ki ga povzroča širitev kmetijstva. V direktivi EU o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov so določena trajnostna merila, ki jih morajo izpolniti surovine za tekoča pogonska biogoriva in določeni viri biomase, uporabljeni za bioplin in trdna biomasna goriva, če naj bi bila upravičena do finančne in regulativne podpore. Vendar direktiva zajema le uporabo pogonskih biogoriv, ne pa tudi drugih primarnih proizvodov.

Ker se mandat sedanje Komisije končuje, v tem sporočilu še ne bo oblikovan dokončni načrt za prihodnjo Komisijo. Vendar so izzivi, s katerimi se spoprijemamo, dovolj resni, da si zaslužijo poglobljeno analizo težav, razpravo o načinu njihovega reševanja, opredelitev različnih predlogov, ki jih je mogoče takoj pripraviti, ter pripravo regulativnih in finančnih odzivov, o katerih mora odločiti politično vodstvo prihodnje Komisije.

III. Pet prednostnih nalog za okrepitev ukrepov EU proti krčenju in degradaciji gozdov

Prednostna naloga 1: Zmanjšati odtis porabe EU na zemljišča in spodbujati porabo proizvodov iz dobavnih verig, ki ne povzročajo krčenja gozdov, v EU

Komisija si je v zadnjem desetletju prizadevala povečati politično ozaveščenost o krčenju in degradaciji gozdov. Uvedena je bila mešanica prostovoljnih in obveznih ukrepov, kot so okoljske oznake, poročanje o trajnostnem razvoju, človekove pravice, primerna skrbnost, trajnostne naložbe in financiranje, javna naročila ter družbena odgovornost podjetij / odgovorno poslovanje. Ti ukrepi so imeli nekaj vpliva, le nekaj pa jih je bilo usmerjenih posebej na krčenje in degradacijo gozdov ter ponovno pogozdovanje. Čeprav so se v zadnjih letih pomnožile prostovoljne zaveze zasebnega sektorja, namenjene preprečevanju krčenja gozdov, pa bi bilo mogoče izvajanje in preglednost teh prizadevanj še izboljšati.

EU je začela tudi obravnavati tveganje krčenja gozdov, ki je povezano z večjo uporabo pogonskih biogoriv. Direktiva (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov⁴³ poleg zavezujočih trajnostnih meril zajema pravila za zmanjšanje tveganja krčenja gozdov ter določa splošno omejitev za to, da se uporaba pogonskih biogoriv iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, šteje med cilje glede obnovljivih virov energije. V Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/807⁴⁴ so vključena merila za določitev surovin z visokim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč, v zvezi s katerimi se ugotavlja znatna širitev proizvodnega območja na zemljišča z visoko zalogo ogljika. Možnost izvzetja pogonskih biogoriv iz surovin z visokim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč pri izračunu skupnega nacionalnega deleža energije iz obnovljivih virov bo v obdobju 2021–2023 omejena in do leta 2030 postopoma odpravljena.

Da bi v EU spodbujali porabo proizvodov iz dobavnih verig, ki ne povzročajo krčenja gozdov, moramo dobaviteljem, proizvajalcem, trgovcem na drobno, potrošnikom in javnim organom olajšati prepoznavanje, uveljavljanje in nakup takih proizvodov.

Dobra primera politik EU za izboljšanje preglednosti dobavne verige sta Uredba (EU) št. 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode (znana tudi kot uredba EU o lesu), ter Uredba (EU) št. 1169/2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, na podlagi katerih lahko razlikujejo med različnimi rastlinskimi olji v proizvodih. Med drugimi instrumenti so znak EU za okolje, zelena javna naročila in druge pobude v okviru krožnega gospodarstva. K boljšemu ocenjevanju pritiskov na krčenje gozdov, ki jih prinašajo različne kategorije proizvodov, lahko pripomorejo tudi orodja, kot sta okoljski odtis izdelka in okoljski odtis organizacije. Vendar bi se lahko te pobude bolj usmerile na spodbujanje pogozdovanja ter boj proti krčenju in degradaciji gozdov.

Na podpiranje trajnostnih dobavnih verig lahko vplivajo tudi sheme certificiranja in preverjanja, če se upoštevajo visoki standardi. Komisija je oblikovala smernice⁴⁵ za uredbu EU o lesu, v katerih obravnava vlogo shem preverjanja tretjih oseb pri oceni in zmanjševanju tveganj. Poleg tega je bila leta 2018 izvedena študija, v kateri so se ocenili standardi trajnosti za palmovo olje, povzel pa se je tudi vpliv obstoječih pobud na trajnostno proizvodnjo in porabo palmovega olja⁴⁶. **Okrepiti bi bilo treba standarde in sheme certificiranja za prepoznavanje in spodbujanje primarnih proizvodov, ki ne povzročajo krčenja gozdov, med drugim s študijami o njihovih koristih in pomanjkljivostih ter oblikovanjem smernic, vključno z oceno, ki temelji na določenih merilih,** da se dokažeta verodostojnost in zanesljivost različnih standardov in shem. Taka merila bi morala obravnavati vidike, kot so zanesljivost postopkov certificiranja in akreditiranja, neodvisno spremljanje, možnosti za spremljanje dobavne verige, zahteve po varstvu pragozdov in gozdov velikega pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti ter spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

Potrošniki in proizvajalci bi morali biti tudi bolj obveščeni o povezavi med porabo primarnih proizvodov in krčenjem gozdov. Ljudi bi bilo treba z regulativnimi in neregulativnimi pobudami spodbujati k bolj uravnoteženi, zdravi in hranljivi prehrani⁴⁷ ter zmanjšanju količine odpadne hrane. S takim bolj trajnostnim načinom življenja se bo zmanjšal pritisk na zemljišča in vire.

Ključni ukrepi:

Komisija bo:

- **vzpostavila platformo za dialog z več deležniki in državami članicami o krčenju in degradaciji gozdov ter trajnostnem povečanju svetovnih gozdnih površin** zaradi vzpostavitve foruma za spodbujanje izmenjav med deležniki in z njimi z namenom sklepanja zavezništev, zavzemanje za zaveze k znatnemu zmanjšanju krčenja gozdov in sodelovanje pri njih ter izmenjavo izkušenj in informacij;
- **okrepila standarde in sheme certificiranja za prepoznavanje in spodbujanje primarnih proizvodov, ki ne povzročajo krčenja gozdov**, med drugim s študijami o njihovih koristih in pomanjkljivostih ter oblikovanjem smernic, vključno z oceno, ki temelji na določenih merilih, da se dokažeta verodostojnost in zanesljivost različnih standardov in shem;
- **ocenila dodatne regulativne in neregulativne ukrepe na strani povpraševanja, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji in enotno razumevanje dobavnih verig, ki ne povzročajo krčenja gozdov, z namenom povečanja preglednosti dobavne verige in čim večjega zmanjšanja tveganja za krčenje in degradacijo gozdov, povezanega z uvozom primarnih proizvodov v EU.**

Komisija bo poleg tega izboljšala izvajanje naslednjih začetih ukrepov:

- **opravljati analitično delo z zadevnimi deležniki za oceno morebitne potrebe po tem, da se od uprav podjetij zahtevata oblikovanje in razkritje trajnostne strategije**, vključno z ustreznim skrbnim pregledom v celotni dobavni verigi in merljivimi cilji trajnostnega razvoja⁴⁸;
- **spodbujati vključevanje premislekov, povezanih z gozdovi, v družbeno odgovornost podjetij / prakse odgovornega poslovanja** ter povečati preglednost in sprejemanje prostovoljnih zavez v zasebnem sektorju v skladu z mednarodnimi smernicami;
- **nadalje vključevati premisleke, povezane s krčenjem gozdov**, v znak EU za okolje, zelena javna naročila in druge pobude v okviru krožnega gospodarstva;
- **dejavno podpirati oblikovanje in razširjanje informacij ter izobraževalnega gradiva**, da se zmanjša povpraševanje po proizvodih, katerih dobavne verige lahko vključujejo krčenje gozdov, ter hkrati poveča povpraševanje po proizvodih iz dobavnih verig, ki ne vključujejo krčenja gozdov;
- v okviru veljavnega zakonodajnega okvira Čista energija za vse Evropejce **obravnavati vse ustrezne vidike energije iz obnovljivih virov in pogonskih biogoriv**, leta 2021 pregledati vse ustrezne vidike poročila, priloženega Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/807, ter po potrebi leta 2023 pregledati Delegirano uredbo (EU) 2019/807 na podlagi najnovejših razpoložljivih dokazov;
- **izvajati delovni načrt EU o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov za obdobje 2018–2022, zlasti z okrepljenim izvajanjem uredbe EU o lesu.**

Prednostna naloga 2: Partnersko sodelovati z državami proizvajalkami, da se zmanjšajo pritiski na gozdove in zagotovi razvojno sodelovanje EU, ki ne bo vključevalo krčenja gozdov

Komisija bo v skladu z načeli razvojnega sodelovanja EU partnersko sodelovala z državami proizvajalkami v boju proti krčenju in degradaciji gozdov. EU od leta 2014 z naložbami, ki v poprečju znašajo 1,2 milijarde EUR na leto, podpira kmetijske programe v partnerskih državah, ki se na tem področju spoprijemajo z izzivi. Naložbe so usmerjene v podpiranje kmetijstva, ki je odporno na podnebne spremembe, v trajnostno intenzifikacijo in diverzifikacijo ter agroekologijo in kmetijsko-gozdarski sistem. Komisija poskuša spodbujati trajnostne in pregledne kmetijske vrednostne verige na podlagi zanesljive metodologije⁴⁹, skupne vsem partnerskim državam. Tako lahko podpira ukrepe za preoblikovanje vrednostnih verig primarnih proizvodov, kot so kava, kakav, palmovo olje in živina.

Komisija je večjo pozornost namenila tudi trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi kot orodju za preprečevanje, zaustavitev in obrnitev pojava izgube in degradacije gozdov. S trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi se usklajuje doseganje gospodarskih, okoljskih in družbenih ciljev za (i) ohranjanje proizvodne vrednosti gozdov, (ii) povečanje njihove odpornosti na podnebne spremembe ter (iii) podpiranje ekosistemskih storitev, ki jih zagotavljajo gozdovi (vključno z ohranjanjem biotske raznovrstnosti in sekvenciacije ogljika). S trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi se tudi spodbuja inovativno biogospodarstvo in izkorišča visok družbeno-gospodarski potencial gozdarstva. Z naložbami v gozdarstvo se več kot podvoji vrednost v drugih gospodarskih panogah. Za vsakih 100 delovnih mest, ustvarjenih v gozdarstvu, je posledično ustvarjenih 153 delovnih mest v drugih panogah⁵⁰.

Ključni element biogospodarstva je spodbujanje trajnostne proizvodnje in porabe različnih lesenih proizvodov. EU je od leta 2010 s programi Preklopote na zeleno v pilotne projekte, povezane z gozdarsko industrijo, vložila več kot 20 milijonov EUR. V oceni iz leta 2018 je bilo ugotovljeno, da je imela podpora, ki jo je EU namenila razvoju ekoloških podjetij (zlasti v Afriki in Aziji), „velik vpliv v smislu uvajanja praks trajnostne proizvodnje in porabe, večjih ravni naložb ter ustvarjanja zelenih delovnih mest“⁵¹.

Na biološki raznovrstnosti temeljijo proizvodna vrednost gozdov in gozdne ekosistemske storitve, zato je bistvena za preprečevanje degradacije gozdov. EU je podprla vzpostavitev in upravljanje zavarovanih območij, ki so leta 2018 skupaj obsegala 14,7 milijona hektarjev tropskih deževnih gozdov. Podpira tudi inovativna in učinkovita orodja za varstvo gozdov, kot sta ohranjanje gozdov, za katere skrbi skupnost (zlasti domorodna ljudstva), in pristop, ki temelji na krajini⁵².

Nezakonite dejavnosti ustvarjajo veliko tveganje za krčenje gozdov. Zato je treba obravnavati vzroke, kot so slabo upravljanje, kar je tudi bistveni element akcijskega načrta EU o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov. Ta akcijski načrt je od leta 2003 pomagal izboljšati preglednost, odgovornost, pravno reformo, vključenost in participativne pristope v državah, prejemnicah podpore. Spodbujanje odgovornega lastništva zemljišč in gozdov⁵³ je še vedno najpomembnejša prednostna naloga mednarodnega sodelovanja in razvojne politike EU. EU trenutno podpira ukrepe za upravljanje zemljišč v približno 40 državah v razvoju ter izvajanje prostovoljnih smernic o odgovornem upravljanju lastništva zemljišč, ribištva in gozdov v okviru nacionalne prehranske varnosti⁵⁴ v drugih 18 državah. Neposredno podpira tudi zagovornike človekovih pravic in zemljiških pravic. S sodelovanjem lokalnih organov in skupnosti se v okviru akcijskega načrta EU za boj proti

nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami⁵⁵ povečujeta učinkovitost in vpliv prizadevanj v boju proti kaznivim dejanjem nad gozdovi.

Ukrepi EU so prispevali k razvoju in izvajanju politik v državah proizvajalkah, zaradi česar sta se izguba in degradacija gozdov že zmanjšali. Komisija bo na podlagi dosedanjih izkušenj nadgradila obstoječe ukrepe in razvila dodatne, kot so tisti, navedeni v nadaljevanju.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- **zagotovila, da je krčenje gozdov vključeno v politične dialoge na ravni držav, ter pomagala partnerskim državam, da oblikujejo in izvajajo nacionalne okvire za gozdove in trajnostno gospodarjenje z gozdovi.** V teh nacionalnih okvirih se bodo upoštevale domače potrebe in svetovne zaveze. To lahko vključuje pomoč partnerskim državam pri izvajanju njihovega nacionalno določenega prispevka k Pariškemu sporazumu in/ali vključitev ukrepov, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi, v politiko proračunske podpore in upravljanja javnih financ;
- **zagotovila, da podpora, ki jo EU namenja kmetijski, infrastrukturni, rudarski, mestni, predmestni in podeželski politiki v partnerskih državah, ne prispeva h krčenju in degradaciji gozdov.** Podporo EU bi morali, če je to upravičeno, spremljati izravnalni ukrepi, kot so podpora za obnovo gozdov, ponovno pogozdovanje in/ali pogozdovanje;
- **pomagala partnerskim državam pri uvajanju trajnostnih vrednostnih verig, ki temeljijo na gozdovih, in spodbujala trajnostna biogospodarstva,** ki jih je navdihnilo Sporočilo Komisije o novem zavezništvu Afrike in Evropske unije za trajnostne naložbe in delovna mesta: naše partnerstvo za naložbe in delovna mesta se bo dvignilo na novo raven;
- **razvijala in izvajala mehanizme spodbujanja za male kmete, da se ohranijo in okrepijo ekosistemske storitve in proizvodi,** zagotovljeni s trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi in kmetijstvom.

Komisija bo poleg tega izboljšala izvajanje naslednjih začetih ukrepov:

- povečati prizadevanja za podporo pravicam domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti, odvisnih od gozdov, ter zagovornikom okoljskih pravic v skladu z Resolucijo Sveta OZN za človekove pravice št. 28/11;
- okrepiti politiko in regulativni okvir za spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in načrtovanja rabe zemljišč ob hkratnem vključevanju biotske raznovrstnosti in podnebnih premislekov;
- spodbujati obnovo gozdnih pokrajin, pa tudi projekte ponovnega pogozdovanja, ki vključujejo ekološka načela, ugodna za biotsko raznovrstnost, pravice in preživetje lokalnega prebivalstva, z zagotavljanjem okrepljenih ekosistemskih storitev⁵⁶;

- še naprej podpirati ohranjanje gozdov z oblikovanjem zavarovanih gozdnih območij in učinkovitim gospodarjenjem z njimi ter pri tem proučevati visoke ohranitvene vrednosti⁵⁷ in visoke zaloge ogljika⁵⁸;
- nadgraditi ukrepe za trajnostno proizvodnjo in uporabo lesnih goriv na podlagi spoznanj, pridobljenih v okviru pobude za globalno zaveznitvo o podnebnih spremembah (GCCA+), ter hkrati še naprej spodbujati druge oblike trajnostne energije iz obnovljivih virov.

Prednostna naloga 3: Okrepiti mednarodno sodelovanje za zaustavitev krčenja in degradacije gozdov ter spodbujanje njihove obnove

Vodilna vloga EU na tem področju se kaže v njeni zavezi za večstransko ukrepanje ter v akcijskem načrtu EU o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov. Ukrepi EU same bi le omejeno vplivali na zmanjšanje krčenja in degradacije gozdov ter povečanje gozdnih površin po svetu. Zato je treba okrepiti sodelovanje, spodbujati usklajeno ukrepanje in se izogibati temu, da bi se trgovina s proizvodi, katerih dobavne verige lahko vključujejo krčenje gozdov, preusmerila v druge regije po svetu.

EU na dvo- in večstranski ravni že dejavno prispeva k oblikovanju politik in standardov, s katerimi se odpravljajo vzroki za krčenje in degradacijo gozdov. V glavnih mednarodnih forumih spodbuja globalno agendo za trajnostno rabo naravnih virov, razvoj podeželja, prehransko varnost, trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ponovno pogozdovanje in obnovo degradiranih gozdnih območij. EU deluje tudi prek sektorskih medvladnih organizacij, med državami, ključnimi deležniki in pobudami, kot je Task Force on Rural Africa (projektna skupina za podeželsko Afriko)⁵⁹, v okviru katerih si izmenjuje izkušnje in znanje ter proučuje možnosti za razvoj delovnih mest in dejavnosti, ki ustvarjajo prihodek. Te dejavnosti so podlaga za pobude, namenjene učinkovitejši rabi naravnih virov, tj. proizvodnjanje „več z manj“.

EU kot pomembna trgovska partnerica prispeva k rasti in družbeno-gospodarskemu razvoju v številnih regijah po svetu ter pri tem spodbuja trajnost. Komisija poskuša v skladu z zavezo, da bo trgovinska politika EU prispevala k odgovornemu upravljanju svetovnih dobavnih verig⁶⁰, zagotoviti, da vsi novi celoviti trgovinski sporazumi EU vsebujejo določbe o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi in odgovornem poslovanju ter zaveze o učinkovitem izvajanju Pariškega sporazuma. V nekatere od veljavnih trgovinskih sporazumov EU so že vključene posebne določbe o pospeševanju trgovine z gozdnimi proizvodi, ki ne povzročajo krčenja ali degradacije gozdov, ter o spodbujanju ohranjanja gozdov in trajnostnega gospodarjenja z njimi⁶¹.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- **okrepila sodelovanje na področju politik in ukrepov za zaustavitev krčenja in degradacije gozdov ter njihovo obnovo v ključnih mednarodnih forumih,** vključno z Organizacijo Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), skupinama G7 in G20, Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), forumom OZN za gozdove (UNFF), Konvencijo o biološki raznovrstnosti (CBD), Konvencijo Združenih narodov o boju proti dezertifikaciji/degradaciji tal (UNCCD), skupščino OZN za okolje (UNEA), Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) in Svetovno trgovinsko organizacijo (STO), tako da bo na primer spodbujala najboljše prakse in enotno razumevanje trajnostnih dobavnih verig ter se zavzemala za sprejetje in izvajanje trdnih zavez in določb;
- **spodbujala trgovinske sporazume, ki zajemajo določbe o ohranjanju gozdov in trajnostnem gospodarjenju z njimi, ter nadalje pospeševala trgovino s kmetijskimi in gozdarskimi proizvodi, ki ne povzročajo krčenja ali degradacije gozdov.** Komisija bo tudi proučila možnosti za potrebne spodbude trgovinskim partnerjem za boj proti krčenju gozdov. V sodelovanju s trgovinskimi partnerskimi državami bo pospešila izvajanje in uveljavljanje ustreznih določb v trgovinskih sporazumih EU ter izkoristila pri tem pridobljena spoznanja.

Komisija bo poleg tega izboljšala izvajanje naslednjih začetih ukrepov:

- z ocenami učinka na trajnostni razvoj in drugimi ustreznimi ocenami, ki temeljijo na zanesljivih metodologijah ocen učinka in vrednotenja, presoditi, kakšni so učinki trgovinskih sporazumov na krčenje gozdov;
- obravnavati vprašanje trajnosti dobavnih verig, vključno s krčenjem in degradacijo gozdov, v okviru ustreznih mednarodnih organov za primarne proizvode⁶² (npr. kavo, kakav, les);
- v dvostranskih dialogih z glavnimi državami proizvajalkami in porabnicami (i) izmenjevati izkušnje in informacije o posameznih politikah in pravnih okvirih ter (ii) opredeliti skupne dejavnosti, ki bodo prispevale k oblikovanju politike, na podlagi naprednega razumevanja posledic krčenja in degradacije gozdov.

Prednostna naloga 4: Preusmeriti finančna sredstva v podporo bolj trajnostnim praksam rabe zemljišč

Za obravnavanje vzrokov krčenja gozdov, spodbujanje trajnostnega pogozdovanja in ponovnega pogozdovanja ter dejavno povečanje svetovne gozdnatosti in ustvarjanje okolja, ki bo omogočilo bolj trajnostne prakse⁶³, so potrebne obsežne naložbe. Na mednarodni ravni se vse bolj priznava, da imajo finančni trgi pomembno vlogo pri zagotavljanju bolj trajnostne prihodnosti ter da prispevajo k izvajanju ciljev trajnostnega razvoja OZN in Pariškega sporazuma. Zato je bistveno, da se veliki tokovi zasebnih finančnih sredstev iz kmetijstva v državah, za katere se uporablja stopnjevanje, in državah, upravičenih do uradne razvojne pomoči, preusmerijo v dejavnosti, ki ne vključujejo krčenja gozdov. Hkrati je treba odpraviti neučinkovite finančne spodbude in subvencije.

Komisija je za obdobje 2014–2020 odobrila več kot 500 milijonov EUR za podporo

gozdovom v partnerskih državah. Čeprav je ta znesek precejšen, tako velika naložba očitno ne bo zadoščala za izpolnitev ciljev iz tega sporočila. Zgolj za financiranje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi je po podatkih Sekretariata foruma Združenih narodov o gozdovih⁶⁴ po vsem svetu vsako leto potrebnih od 60 do 140 milijard EUR. Poleg pritegnitve novih javnih finančnih sredstev bo ključni izziv uskladiti naložbe, povezane z gozdovi, z razvojem, ki omogoča večjo odpornost proti podnebnim spremembam in je usmerjen v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (člen 2 Pariškega sporazuma).

V tem okviru so učinkovito orodje za zagotavljanje zasebnega financiranja v panogah, kot so energtika, kmetijstvo ali infrastruktura, **evropski načrt za zunanje naložbe in regionalni mehanizmi mešanega financiranja**. Čeprav so ti inovativni finančni mehanizmi lahko privlačni za zasebni sektor na področjih, na katerih je donosnost naložb precejšnja, kot so trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ponovno pogozdovanje in kmetijsko-gozdarski sistem, so manj primerni za podpiranje naložb, usmerjenih v varstvo gozdov, ohranjanje ponorov ogljika in biotsko raznovrstnost. Zato bodo za te namene še vedno potrebna ustrezna javna finančna sredstva, da bi se ohranilo ravnovesje med večnamenskostjo gozdov (proizvodnja, ohranjanje, podnebje, preživetje, mir in zdravje). Komisija se je prav tako zavezala, da bodo projekti v okviru razdelka za trajnostno infrastrukturo sklada InvestEU⁶⁵ za obdobje financiranja 2021–2027 spodbujali trajnost in ne bodo prispevali k podnebnim spremembam.

Sprejeti so bili že nekateri pomembni ukrepi, kot so na primer akcijski načrt EU o financiranju trajnostne rasti⁶⁶ ter politično dogovorjeni predpisi o referenčnih vrednostih za nizke emisije ogljika⁶⁷ in s trajnostjo povezanih razkritij⁶⁸. Mednje spada tudi predlog o oblikovanju taksonomije EU⁶⁹ za določitev gospodarskih dejavnosti, ki znatno prispevajo k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, hkrati pa ne škodujejo znatno nobenemu okoljskemu cilju za namen naložb.

Vlagatelji so lahko z naložbami v panoge, povezane s krčenjem gozdov, izpostavljeni operativnim ali pravnim tveganjem ali tveganjem izgube poslovnega ugleda. Zato bi jih bilo treba spodbujati, naj podjetjem zagotavljajo spodbude za prehod na prakse ali dobavne verige, ki ne vključujejo krčenja gozdov. Take spremembe v realnem gospodarstvu lahko omogoči večja preglednost vzdolž celotne naložbene verige⁷⁰. Velika podjetja v EU morajo v skladu z direktivo o nefinančnem poročanju take informacije že razkrivati, vključno z okoljskimi in socialnimi zadevami ter zadevami s področja človekovih pravic⁷¹. Komisija namerava kmalu objaviti rezultate preverjanja ustreznosti okvira EU o poročanju podjetij, vključno z direktivo o nefinančnem poročanju. Medtem pa spodbuja najboljše prakse ter proučuje možnosti za sprejetje splošno sprejemljivih načel na področju računovodstva okoljskega upravljanja, s katerimi se bodo nadalje izboljšale možnosti podjetniških in finančnih organizacij za prepoznavanje in zmanjšanje vplivov na okolje in odvisnosti, vključno s krčenjem gozdov in degradacijo zemljišč⁷². To obsega delo v okviru platforme za podjetja in biotsko raznovrstnost ter prihodnjih platform za okoljsko računovodstvo, ki bodo izšle iz tega partnerskega pristopa in bodo podprte v okviru programa LIFE.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- v sodelovanju z državami članicami EU ocenila primerne **trajnostne mehanizme za spodbujanje zelenega financiranja** za gozdove ter načine za nadaljnje zagotavljanje in povečanje **financiranja**, tudi z mehanizmi mešanega financiranja in na podlagi izkušenj načrta EU za zunanje naložbe (EEIP). Namen tega je podpirati države proizvajalke pri ohranjanju obstoječih gozdnih površin in obnavljanju gozdov ter ustvarjanju pozitivnih spodbud za naložbe v trajnostno gospodarjenje z gozdovi in trajnostne vrednostne verige, ki temeljijo na gozdovih. Podpora je namenjena zlasti partnerskim državam pri oblikovanju in izvajanju politik in instrumentov, s katerimi se lahko spodbuja boljše upravljanje zemljišč in gozdov (kot so fiskalne politike, ekološko računovodstvo, zelene obveznice in plačila za programe ekosistemskih storitev);
- **razmislila o tem, kako izboljšati poročanje podjetij o vplivih njihovih dejavnosti na krčenje in degradacijo gozdov** v okviru morebitne prihodnje revizije direktive o nefinančnem poročanju⁷³ na podlagi ugotovitev preverjanja ustreznosti poročanja podjetij.

Komisija bo poleg tega izboljšala izvajanje naslednjih začetih ukrepov:

- vključiti premisleke, povezane s krčenjem gozdov, v ocene projektov v tistih panogah, v katerih so ti premisleki ustrezni parametri za ocenjevanje vplivov projektov;
- razmisliti o smernicah za različne pristope k merjenju, ki se uporabljajo na ravni EU in držav članic, in izboljšanje teh pristopov zaradi boljšega razumevanja vrednosti gozdov in značilnosti financiranja tveganja, povezanega z gozdovi;
- skrbno premisliti o krčenju gozdov pri izvajanju akcijskega načrta za trajnostno financiranje, tudi z oblikovanjem taksonomije gospodarskih dejavnosti EU.

Prednostna naloga 5: Podpirati razpoložljivost in kakovost informacij o gozdovih in dobavnih verigah primarnih proizvodov ter dostop do njih. Podpirati raziskave in inovacije

Za učinkovito gozdno politiko so potrebne zanesljive informacije o gozdnih virih, njihovem stanju ter načinu gospodarjenja z njimi in načinu njihove uporabe. Potrebne so tudi zanesljive informacije o spremembi rabe zemljišč. EU je podprla raziskave in gradnjo zmogljivosti na tem področju na svetovni, regionalni in nacionalni ravni⁷⁴. Podprla je tudi spremljanje krčenja in degradacije gozdov, pri čemer je uporabila podatke, zbrane z opazovanjem Zemlje, iz različnih virov.

Program EU za opazovanje in spremljanje Zemlje, imenovan Copernicus, zagotavlja popoln, brezplačen in odprt dostop do podatkov satelitov Sentinel in informacij o storitvah programa Copernicus. S tem so se zmanjšali stroški spremljanja kazalnikov ciljev trajnostnega razvoja, kot je kazalnik trajnostnega gospodarjenja z gozdovi. Program Copernicus je ključno orodje za okrepitev svetovnih ali nacionalnih sistemov za spremljanje gozdov. Komisija izvaja tudi strategijo EU za biogospodarstvo⁷⁵, ki vključuje vzpostavitev središča znanja za biogospodarstvo ter sistema spremljanja EU za biogospodarstvo, kar obsega ekosisteme in njihove storitve. Vendar **je treba program EU za opazovanje Zemlje in podatke o dobavni verigi še bolj izkoristiti ter združiti zmogljivost raziskav in spremljanja, da se**

razvije sistem zgodnjega opozarjanja.

V EU je treba spodbujati porabo proizvodov iz dobavnih verig, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ter izpopolniti ocene o vplivu porabe v EU in na drugih trgih na svetovne gozdove. Za to sta potrebna **boljše spremljanje trgovinskih tokov, in sicer vse do nacionalne, regionalne in lokalne ravni, ter boljši dostop do pravočasnih informacij**. V zadnjih letih se je pojavilo več pobud⁷⁶, ki poskušajo to doseči, le nekaj od teh pobud za preglednost dobavnih verig pa je bilo razvitih v resnično dostopne platforme, ki lahko prispevajo k odločitvam najrazličnejših akterjev.

Z okvirnim programom EU za raziskave in inovacije Obzorje 2020 so se že financirale pomembne raziskave in inovacije na zadevnih področjih⁷⁷. Vendar je za prehod na bolj trajnostne prakse pri rabi zemljišč in dobavne verige, da bi se zaustavila krčenje in degradacija gozdov, potrebnih več raziskav in znanstvenih dokazov. Te raziskave so potrebne na področjih, kot so blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, opredelitev in izvajanje rešitev, ki temeljijo na naravi⁷⁸, obnova gozdov in pokrajine (vključno s pogozdovanjem in ponovnim pogozdovanjem), trgovinski tokovi ter spremljanje trga primarnih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov. Komisija bo okrepila prizadevanja v zvezi s temi vprašanji, zlasti z naslednjim programom EU v podporo raziskavam in inovacijam, imenovanim Obzorje Evropa. Poleg tega bo podprla izmenjavo najboljših praks EU o energiji iz obnovljivih virov, pametnem kmetijstvu in drugih pomembnih področjih z drugimi državami.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- nadgradila že obstoječa orodja spremljanja ter **vzpostavila opazovalnico EU za krčenje in degradacijo gozdov, spremembe v svetovni gozdni površini ter s tem povezane dejavnike**. Namen tega je, da se javnim organom, potrošnikom in podjetjem olajša dostop do informacij o dobavnih verigah;
- proučila, ali je izvedljiv razvoj storitvene komponente REDD+ programa Copernicus za okrepitev obstoječih svetovnih ali nacionalnih sistemov za spremljanje gozdov ter vzpostavitev dolgoročne evropske zmogljivosti in vodstva na tem področju;
- **izboljšala usklajevanje dela med zadevnimi raziskovalnimi inštituti**, vključno z okviri sodelovanja na osi sever-jug in jug-jug evropskega partnerstva za inovacije. S tem se bo okrepila zmogljivost, rezultati raziskav pa se bodo koristno uporabili v ključnih državah proizvajalkah in porabnicah, tudi s podpiranjem regionalnih opazovalnic;
- **izmenjevala inovativne prakse EU** o krožnem gospodarstvu, trajnostnem biogospodarstvu, energiji iz obnovljivih virov, pametnem kmetijstvu in drugih pomembnih področjih z drugimi državami.

Komisija bo poleg tega izboljšala izvajanje naslednjih začetih ukrepov:

- pomagati državam proizvajalkam, da sledijo napredku pri izvajanju ciljev politike, vključno z (i) elementi nacionalno določenih prispevkov, ki se nanašajo na gozdove, (ii) zavezami, povezanimi s krčenjem gozdov ter zakonito in trajnostno proizvodnjo primarnih proizvodov, ter (iii) s tem povezano trgovino;
- okrepiti prizadevanja, da se izboljšajo razpoložljivost, kakovost in usklajevanje zanesljivih informacij o gozdnih virih in spremembah rabe zemljišč, ki prispevajo k oblikovanju politik, pri katerem sodeluje širok krog deležnikov, tudi v partnerskih državah;
- še naprej podpirati razvoj globalnih⁷⁹ in regionalnih⁸⁰ informacijskih sistemov za spremljanje posledic gozdnih požarov, v katerih je po vsem svetu vsako leto uničenih približno 67 milijonov hektarjev gozdov⁸¹.

Zaključek

Komisija predlaga seznam začetnih ukrepov ter pripravlja dodatne ukrepe, ki jih bo moralo proučiti in o njih odločiti naslednje politično vodstvo Komisije.

Za uspešno izvajanje tega sporočila bodo potrebni stalen dialog med EU in njenimi partnericami po svetu, močna udeležba zasebnega sektorja ter dejavno posvetovanje s civilno družbo, kot je navedeno v Prilogi 2. Sprostiti bo treba tudi precej finančnih sredstev.

Komisija poziva Evropski parlament in Svet, da podpreta to sporočilo in se dejavno vključita v izvajanje ukrepov, ki jih vsebuje, ter pri tem tesno sodelujeta z vsemi ustreznimi deležniki. Komisija bo spremljala izvajanje ukrepov in o tem poročala, poleg tega bo ocenila, ali se z njimi uspešno odpravljajo vzroki za krčenje in degradacijo gozdov.

¹ Krčenje gozdov je spreminjanje gozdov v drugo vrsto zemljišča, neodvisno od tega, ali jo povzroči človek ali ne (Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), 2018, Global Forest Resources Assessment 2020. Terms and Definitions (Globalna ocena gozdnih virov leta 2020. Izrazi in opredelitev pojmov); <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

² Degradacija gozdov je zmanjšanje njihove sposobnosti za zagotavljanje proizvodov in storitev, kar pomeni, da gozd zaradi človekovih dejavnosti izgubi strukturo, namen, sestavo vrst ali produktivnost, ki so običajno povezani z naravno vrsto gozda, ki se pričakuje na zadevnem območju. V degradiranem gozdu se zato zmanjša ponudba dobrin in storitev na zadevnem območju ter ohranja le omejena biološka raznovrstnost. Biološka raznovrstnost degradiranih gozdov vključuje številne komponente, ki niso drevesa in lahko prevladujejo v grmičasti vegetaciji. (Vir: Konvencija o biološki raznovrstnosti – <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml> in IPBES – <https://www.ipbes.net/glossary/forest-degradation>).

³ Five Forest Figures (Pet podatkov o gozdovih), Svetovna banka. Na voljo na: <https://blogs.worldbank.org/opendata/five-forest-figures-international-day-forests>.

⁴ Potreba po zmanjšanju izgube gozdov je poudarjena v Medvladni platformi o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (IPBES), 2019. Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science- Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (Celovito ocenjevalno poročilo Medvladne platforme o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah), Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S., in Ngo, H. T. (uredniki). Sekretariat IPBES, Bonn, Nemčija. <https://www.ipbes.net/global-assessment-report-biodiversity-ecosystem-services>.

⁵ Smith, P., idr. (2014) Agriculture, Forestry and Other Land Use (AFOLU) (Kmetijstvo, gozdarstvo in druge rabe zemljišč). V: Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Edenhofer, O., idr. (ur.)]. (Podnebne spremembe v letu 2014: blažitev podnebnih sprememb. Prispevek delovne skupine III k petemu ocenjevalnemu poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe). Cambridge University Press, Cambridge, Združeno kraljestvo in New York, NY, ZDA.

⁶ FAO, 2018. The State of the World's Forests 2018 – Forest pathways to sustainable development (Stanje svetovnih gozdov leta 2018 – gozdne poti k trajnostnemu razvoju). Rim. <http://www.fao.org/3/a-i9535en.pdf>.

⁷ Združeni narodi, 2017. Sustainable Development Goals Report 2017 (Poročilo za leto 2017 o ciljih trajnostnega razvoja). <https://unstats.un.org/sdgs/files/report/2017/TheSustainableDevelopmentGoalsReport2017.pdf>.

⁸ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/forestry/forestry-explained_sl.

⁹ FOREST EUROPE, 2015: State of Europe's Forests 2015 (Stanje evropskih gozdov v letu 2015). <https://www.forest-europe.org/docs/fullsoef2015.pdf>.

¹⁰ Sporočilo Komisije. Nova gozdarska strategija EU: za gozdove in gozdarski sektor. COM(2013) 659. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52013DC0659>. Glej tudi Poročilo Komisije –

-
- Napredek pri izvajanju strategije EU za gozdove „Nova strategija EU za gozdove: za gozdove in gozdarski sektor“ (COM(2018) 811). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52018DC0811>.
- ¹¹ Pragozd je gozd, v katerem se ni nikoli izvajala sečnja ter ki se je razvijal glede na naravne motnje in v skladu z naravnimi procesi, in to ne glede na njegovo starost – <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>.
- ¹² Pogozdovanje pomeni snovanje gozda z zasaditvijo in/ali namernim sejanjem na zemljišču, ki je bilo dotlej namenjeno drugačni rabi, ter vključuje spremembo rabe zemljišča iz negozdnega v gozdnega (FAO 2018, Global Forest Resources Assessment 2020. Terms and Definitions. <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>). Ponovno pogozdovanje pomeni ponovno osnovanje gozda z zasaditvijo in/ali namernim sejanjem na zemljišču, opredeljenem kot gozd (prav tam). Ponovno pogozdovanje je opredeljeno kot ukrepi za ponovno vzpostavitev ekoloških procesov, ki pospešujejo obnovo gozdne strukture, ekološkega delovanja in ravni biotske raznovrstnosti proti ravnem, značilnim za končno razvojno stopnjo gozdov (Elliott, S., Blakesley, D., in Hardwick, K., v tisku. Restoring Tropical Forests: a Practical Guide (Obnova tropskih gozdov – praktični vodnik). Kew Publications, London). Projekti pogozdovanja in ponovnega pogozdovanja bi morali prispevati k ohranjanju ali izboljšanju zagotavljanja ekosistemskih dobrin in storitev na ravni pokrajin, koristiti blažitvi podnebnih sprememb, proizvodnji biomase, ohranjanju biotske raznovrstnosti, zaščiti tal in voda ter nadzoru erozije in dezertifikacije, pa tudi preprečiti vnos invazivnih vrst (Vseevropske smernice za pogozdovanje in ponovno pogozdovanje – Forest Europe 2008).
- ¹³ Glej oddelek 3.5 Medvladne platforme o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (2018). The IPBES Assessment Report on Land Degradation and Restoration (Ocenjevalno poročilo IPBES o degradaciji in obnovi zemljišč). https://www.ipbes.net/system/tdf/2018_ldr_full_report_book_v4_pages.pdf?file=1&type=node&id=29395.
- ¹⁴ Cilji 5, 7, 11, 14 in 15 se nanašajo neposredno na gozdove.
- ¹⁵ V strateški načrt OZN za gozdove do leta 2030 so zajeti tudi cilji za obrnitev pojava izgube gozdov po vsem svetu in 3-odstotno povečanje svetovne gozdne površine do leta 2030.
- ¹⁶ FAO, 2016. State of the World's Forests 2016. Forests and agriculture: land-use challenges and opportunities (Stanje svetovnih gozdov leta 2016. Gozdovi in kmetijstvo: izzivi in priložnosti pri rabi zemljišč). Rim. <http://www.fao.org/3/a-i5588e.pdf>.
- ¹⁷ Te napovedi temeljijo na zemljevidu ROADLESS-FOR in ekstrapolaciji stopenj motenj (krčenje in degradacija gozdov), ki jih je bilo mogoče opaziti v zadnjih desetih letih (2009–2018), vir JRC, leto 2019.
- ¹⁸ Npr. po podatkih Interpola znaša trgovina z nezakonito pridobljenim lesom 51 milijard USD letno. (The Rise of Environmental Crime – A Growing Threat to Natural Resources, Peace, Development And Security (Vzpon okoljske kriminalitete – vse večja grožnja za naravne vire, mir, razvoj in varnost), ocena hitrega odzivanja UNEP-INTERPOL).
- ¹⁹ Household Energy Access for Cooking and Heating: Lessons Learned and the Way Forward (Dostop gospodinjstev do energije za kuhanje in ogrevanje: dognanja in nadaljnji koraki); Koffi Ekouevi in Voravate Tuntivate; 2012. Mednarodna banka za obnovo in razvoj / Svetovna banka.
- ²⁰ Delež EU pri uvoženih proizvodih, ki vključujejo krčenje gozdov (1990–2008), znaša 4,45 milijona ha (Mha) za sojo (39 %), 0,9 Mha za palmovo olje, 0,6 Mha za kakav (27 %), 0,3 Mha za kavo (27 %), preglednica 4-3 v delu I študije izvedljivosti 2018.
- ²¹ Poročilo o stanju svetovne širitve proizvodnje zadevnih poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo (COM(2019) 142 final), je pokazalo, da se je proizvodnja palmovega olja na svetovni ravni znatno razširila na zemljišča z visoko zalogo ogljika, kot so gozdovi. Širitev je glede na podatke mogoče opaziti tudi pri proizvodnji nekaterih drugih surovin za pogonska biogoriva, a je omejena na določene države.
- ²² Drugi proizvodi, kot so bombaž, kava, sladkorni trs, oljna ogrščica, kozice (z območij mangrovovih gozdov) in kokos, ter rudarski proizvodi, katerih prekomerno pridobivanje in proizvodnja imata lahko precejšnje okoljske in družbene posledice.
- ²³ Pojem „proizvodi, ki vključujejo krčenje gozdov“ se uporablja za povezavo med krčenjem gozdov in porabo. Nanaša se na krčenje gozdov, ki je (kot zunanji dejavnik) vključeno v proizveden, tržen ali porabljen proizvod, dobrino, primarni proizvod ali storitev.
- ²⁴ Evropska komisija, 2013. The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation. Final report (Vpliv porabe EU na krčenje gozdov: celovita analiza učinka porabe EU na krčenje gozdov. Končno poročilo). Študija, ki jo je financirala Evropska

- komisija, izvedli pa so jo VITO, International Institute for Applied Systems Analysis, HIVA – Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving in International Union for the Conservation of Nature NL.
- ²⁵ Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z naslovom Izvrševanje zakonodaje, upravljanje in trgovanje na področju gozdov (FLEGT): predlog akcijskega načrta EU (COM(2003) 251 final).
- ²⁶ Uredba (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode.
- ²⁷ http://ec.europa.eu/environment/forests/eu_comm_2019.htm.
- ²⁸ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o spopadanju z izzivi krčenja in propadanja gozdov z namenom preprečevanja podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti (COM(2008) 645 final).
- ²⁹ Sporočilo Komisije z naslovom: Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtravno gospodarstvo (COM(2018) 773 final). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1563894906199&uri=CELEX%3A52018DC0773>.
- ³⁰ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta.
- ³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en.
- ³² Letna svetovna izguba gozdnih površin se je med obdobjema 2005–2010 in 2010–2015 zmanjšala za približno 17 % (s 6,6 na 5,5 Mha/leto); vira: FAO (2015) Global Forest Resources Assessment 2015 in Keenan idr. (2015) revija Forest Ecology and Management 352, str. 9–20.
- ³³ The global tree restoration potential (Potencial za obnovo svetovnih dreves); revija Science, 5. julij 2019: zvezek 365, izdaja 6448, str. 76–79; <https://science.sciencemag.org/content/365/6448/76>.
- ³⁴ Posebno poročilo Medvladnega foruma za podnebne spremembe o posledicah globalnega segrevanja za 1,5 °C nad predindustrijsko raven in povezanih globalnih usmeritvah glede emisij toplogrednih plinov (IPCC, 2018).
- ³⁵ „Creating forestry jobs to boost the economy and build a green future“ (Ustvarjanje delovnih mest v gozdarstvu za spodbuditev gospodarstva in gradnjo zelene prihodnosti), Nair, C.T.S., in Rut, R. Informativni dokument, pripravljen za posebni dogodek, z naslovom „Impacts of Global Economic Turbulence on the Forest Sector“ (Posledice globalnih gospodarskih pretresov za gozdarstvo) na 19. seji odbora FAO za gozdarstvo, Rim, 20. marec 2009.
- ³⁶ Evropski parlament je sprejel več resolucij o gozdovih in pogozdovanju, glej na primer Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 11. septembra 2018 o preglednem in odgovornem upravljanju naravnih virov v državah v razvoju: gozdovi (2018/2003(INI)); http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0333_SL.pdf.
- ³⁷ Glej Sklepe Sveta o napredku pri izvajanju strategije EU za gozdove in o novem strateškem okviru za gozdove iz leta 2019 (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8609-2019-INIT/sl/pdf>), Newyorško deklaracijo o gozdovih iz leta 2014, Amsterdamsko deklaracijo iz leta 2015, Katoviško ministrsko deklaracijo iz leta 2018 o gozdovih za podnebje, zaveze na stotine podjetij za odpravo krčenja gozdov iz njihovih dobavnih verig (<http://www.supply-change.org/>), pomembna pa je tudi nedavna pobuda o kakavu in gozdovih.
- ³⁸ Sporočilo Komisije z naslovom Naše življenjsko zavarovanje, naš naravni kapital: strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020 (COM(2011) 244); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex%3A52011DC0244>.
- ³⁹ Sklep št. 1386/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2020 „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32013D1386>.
- ⁴⁰ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_sl.
- ⁴¹ Čeprav nekateri naravni ekosistemi, kot so šotišča in savane, ki so bogati z ogljikom in biotsko raznovrstni, ne ustrezajo opredelitvi gozdov, nanje vseeno vpliva kmetijska proizvodnja in so resno ogroženi.
- ⁴² Dodatne informacije o konferencah iz let 2014 in 2017, študijah in javnem posvetovanju so na voljo na: <http://ec.europa.eu/environment/forests/deforestation.htm>.
- ⁴³ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

- ⁴⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/807 z dne 13. marca 2019 o dopolnitvi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta glede določitve surovin z visokim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč, v zvezi s katerimi se ugotavlja znatna širitev proizvodnega območja na zemljišča z visoko zalogo ogljika, ter certificiranja pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv z nizkim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč (UL L 133, 21.5.2019, str. 1–7).
- ⁴⁵ http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/eutr_guidance.zip.
- ⁴⁶ http://ec.europa.eu/environment/forests/studies_EUaction_deforestation_palm_oil.htm.
- ⁴⁷ Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems (Hrana v antropocenu: poročilo komisije EAT–Lancet o zdravih načinih prehranjevanja iz trajnostnih prehranskih sistemov); <https://www.thelancet.com/commissions/EAT>.
- ⁴⁸ Akcijski načrt Komisije o financiranju trajnostne rasti.
- ⁴⁹ Pobuda Value-Chain Analysis for Development (VCA4D); <https://europa.eu/capacity4dev/value-chain-analysis-for-development-vca4d->.
- ⁵⁰ Lia idr. (2019). The economic contribution of the world's forest sector (Gospodarski prispevek svetovnega gozdarstva), Forest Policy and Economics, zvezek 100, marec 2019.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1389934118300753?via%3Dihub>.
- ⁵¹ <https://europa.eu/capacity4dev/public-environment-climate/documents/scp-evaluation-final-report-full-package-publications>.
- ⁵² Gospodarjenje z gozdovi, ki ga izvaja skupnost, dokazano zmanjšuje stopnje krčenja gozdov v Boliviji, Braziliji in Kolumbiji (Stevens idr., 2014; Blackman in Veit, 2018).
- ⁵³ Čeprav je 86 % svetovnih gozdov v javni lasti, se v praksi približno 60 % zemljišč in virov po svetu upravlja na podlagi običajnih pravil, od katerih jih je uradno priznanih manj kot petina.
- ⁵⁴ Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security (Prostovoljne smernice o odgovornem upravljanju lastništva zemljišč, ribištva in gozdov v okviru nacionalne prehranske varnosti) določajo načela in mednarodno sprejete standarde za prakse odgovornega upravljanja lastništva. Zagotavljajo okvir, ki ga lahko države uporabljajo pri razvoju lastnih strategij, politik, zakonodaje, programov in dejavnosti. Vlade, civilna družba, zasebni sektor in državljani tako lahko presodijo, ali so njihovi predlagani ukrepi in ukrepi drugih sprejemljive prakse.
- ⁵⁵ Sporočilo Komisije z naslovom Akcijski načrt EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami (COM(2016) 87; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM:2016:87:FIN>).
- ⁵⁶ Skladno z obstoječimi pobudami, kot so Bonn Challenge (bonski izziv): <http://www.bonnchallenge.org/>, newyorška deklaracija o gozdovih in Global Partnership for Forest and Landscape Restoration (globalno partnerstvo za obnovo gozdov in pokrajine): <http://www.forestlandscaperestoration.org/>.
- ⁵⁷ Območje, ki je določeno na podlagi visokih ohranitvenih vrednosti, tj. bioloških, ekoloških, družbenih ali kulturnih, ter se na nacionalni, regionalni ali globalni ravni šteje za izjemno pomembno: <https://hcvnetwork.org/>.
- ⁵⁸ Pristop visokih zalog ogljika je metodologija, ki varstvena gozdna območja ločuje od degradiranih zemljišč z nizkimi vrednostmi ogljika in nizkimi vrednostmi v smislu biotske raznovrstnosti, ki se lahko dosežejo: <http://highcarbonstock.org/>.
- ⁵⁹ Glej https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/report-tfra_mar2019_en.pdf. Drugi primeri zadevnih pobud so Tropical Forest Alliance (zveza za tropske gozdove), pobuda za trajnostno trgovino, deklaracija iz Marakeša o palmovem olju, pobuda za kakav in gozdove, pobuda za preglednost v ekstraktivni industriji ter projekt Svetovnega poslovnega sveta za trajnostni razvoj na področju industrije pnevmatik o naravnem kavčuku.
- ⁶⁰ V skladu s Sporočilom Komisije z naslovom Trgovina za vse: Za odgovornejšo trgovinsko in naložbeno politiko (COM(2015) 497).
- ⁶¹ Glej na primer načelni dogovor med EU in Mehiko, objavljen 21. aprila 2018.
- ⁶² Kot so Mednarodna organizacija za tropski les, Mednarodna organizacija za kakav in Mednarodna organizacija za kavo.
- ⁶³ Climate Focus (2017). Progress on the New York Declaration on Forests: Finance for Forests – Goals 8 and 9 Assessment Report (Napredek pri newyorški deklaraciji o gozdovih: finančna sredstva za gozdove, ocenjevalno poročilo o ciljih 8 in 9), ki ga je pripravila družba Climate Focus v sodelovanju s partnerji za

-
- oceno newyorške deklaracije o gozdovih ter s podporo zavezništva za podnebje in rabo zemljišč (Climate and Land Use Alliance).
- ⁶⁴ Singer, B. „Financing Sustainable Forest Management in Developing Countries: The Case for a Holistic Approach“ (Financiranje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v državah v razvoju: primer za celostni pristop), *International Forestry Review* 18(1), str. 96–109 (1. marec 2016); <https://doi.org/10.1505/146554816818206159>.
- ⁶⁵ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa InvestEU (COM(2018) 439 final).
- ⁶⁶ COM(2018) 97 final.
- ⁶⁷ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2016/1011 glede referenčnih vrednosti za nizke emisije ogljika in referenčnih vrednosti za ugodno ogljično bilanco (COM(2018) 355 final).
- ⁶⁸ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o razkrivanju informacij v zvezi s trajnostnimi naložbami in tveganji glede trajnosti ter o spremembi Direktive (EU) 2016/2341 (COM(2018) 354 final).
- ⁶⁹ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb (COM(2018) 353 final).
- ⁷⁰ Glej spremenjeno Direktivo (EU) 2017/828 o pravicah delničarjev ter predlog Komisije COM(2018) 354 final o razkrivanju informacij v zvezi s trajnostnimi naložbami s strani vlagateljev, katerih namen je povečati preglednost.
- ⁷¹ Direktiva 2014/95/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti. Komisija bo v tem okviru do konca drugega četrtnega leta 2019 posodobila nezavezujoče smernice (C/2017/4234), zlasti glede sporočanja informacij, povezanih s podnebjem, in poudarila povezave s krčenjem gozdov.
- ⁷² Glej na primer uveljavljajočo se računovodsko prakso za naravni kapital podjetij, ki jo podpira zbirka orodij Natural Capital Protocol Svetovnega poslovnega sveta za trajnostni razvoj ter povezana javno-zasebna partnerstva.
- ⁷³ Direktiva 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin. Besedilo velja za EGP.
- ⁷⁴ Na primer podpora za oceno Global Forest Resources Assessment organizacije FAO (www.fao.org/forest-resources-assessment/en/), projekt ROADLESS-FOR (<https://forobs.jrc.ec.europa.eu/roadless/>), observatorij za centralno Afriko (<http://www.observatoire-comifac.net>), prototipe za jugovzhodno Azijo (www.rfo-sea.org/), prototipe za vzhodno Afriko (<http://apps.rcmr.org/ofesa>) ter delovne tokove spremljanja, poročanja in preverjanja v okviru programa REDD+.
- ⁷⁵ Sporočilo Komisije z naslovom Trajnostno biogospodarstvo za Evropo: krepitev povezave med gospodarstvom, družbo in okoljem (COM(2018) 673 final); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0673>.
- ⁷⁶ Npr. pobuda TRASE (Transparent supply chains for sustainable economies – pregledne dobavne verige za trajnostna gospodarstva) in platforma Global Forest Watch Commodities Svetovnega inštituta za naravne vire.
- ⁷⁷ Na primer Partnerstvo med EU in Afriko na področju raziskav in inovacij v zvezi s prehransko in hranilno varnostjo ter trajnostnim kmetijstvom (FNSSA), partnerstvo ERA-NET co-fund LEAP-Agri iz leta 2016 in odprt razpis iz leta 2019 za tematsko področje LC-SFS-34-2019: Food Systems Africa.
- ⁷⁸ Rešitve, ki temeljijo na naravi, se razumejo kot življenjske rešitve, ki najdejo svoj vir in podporo v naravi, so stroškovno učinkovite, sočasno zagotavljajo okoljske, družbene in gospodarske koristi ter pomagajo okrepiti odpornost.
- ⁷⁹ Svetovni informacijski sistem za požare v naravi (<http://gwis.jrc.ec.europa.eu>).
- ⁸⁰ Evropski informacijski sistem za gozdne požare (<http://effis.jrc.ec.europa.eu>).
- ⁸¹ FAO (2015) ocena Global Forest Resources Assessments 2015 in van Lierop idr. (2015) revija Forest Ecology and Management 352, str. 78–88.